

Szerkesztési iroda:
Nagybecskerek Zápolya-
utca 1. hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybecske-
rek, Zápolya-u. 1. hová
a hirdetések előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Előfizetési árak:
Egész évre ——— 28 K
Félévre ——— 14 K
Negyedévre ——— 7 K
Egyes szám ára 10 fillér.

Hirdetéseket
a kiadóhivatal vesz föl
Azonkívül az összes hír-
::: detési irodák. :::
Megjelenik vasár- és
ünnepnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órakor

Nagybecskerek, 1916.

XLV. évfolyam, 132. szám.

Péntek, június 9.

Höfer mai jelentései.

Az orosz offenzívának nincs sikere

Budapest, június 8. A „Torontál” eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától) Hivatalos jelentés.
Orosz hadszíntér:

Voihniában csapataink a Strij melletti új állásokat utóvédharcokban elérték.

Az Iva mentén és a Stripa mellett Wiszniewiecól északra az oroszok főbb támadását vertük vissza. A Stripa alsó folyásánál az ellenség újra nagy haderővel támad; a harcok ott még nincsenek lezárva.

A Dnyester mellett és besszarábiai harcvezetésen tegnap aránylag csend uralkodott.

Höfer altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

Előnyomulásunk Olaszországban.

Elfoglaltuk a Monte Melettát — júniusban több mint 12 ezer olasz foglyot ejtettünk.

Budapest, június 8. A „Torontál” eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától) Hivatalos jelentés.
Olasz hadszíntér:

Az asiagói fronton támadásunk a Cesuna és Galliótól délkeletre elhúzódnó egész harcvonalon további tért nyert. Csapataink megvelelték lábukat a Monte Lemerien (Cesunától délkeletre) és Galliótól keletre Ronchin túl nyomultak előre. Este a bosznia-hercegovinai második számú gyalogezred és a grázi huszonhetedik gyalogezred osztagai rohammal bevették a Monte Melettát.

E hónap kezdete óta elfogott olaszok száma tizenkettőezerhatszázra (eközött kettőszáztizenöt tiszt) emelkedett.

További ellenséges zászlóaljok Croda del Ancona elleni támadásait visszavertük.

Höfer altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

Délkeleti hadszíntér.

Budapest, június 8. A „Torontál” eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától) Hivatalos jelentés.

Délkeleti hadszíntér:

A helyzet változatlan.

Höfer altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

A német főhadiszállás jelentései.

Nyugati hadszíntér.

Budapest, június 8. A „Torontál” eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától) Berlin, június 8.
A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

A Maastól kétoldalt nem csökkenő heveséggel tovább tart a tüzérségi harc.

Keleti hadszíntér.

Budapest, június 8. A „Torontál” eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától) Berlin, június 8.
A nagy főhadiszállás jelenti:

Keleti hadszíntér:

Smorognotól délre német felderítő osztagok több ellenséges vonalon keresztül egészen Kunawa faluig hatoltak előre, szétrombolták az ottani harci berendezéseket s negyven fogollyal és egy géppuskával tértek vissza.

A harcvonal többi szakaszán, a németeknél, nem volt nevezetesebb esemény.

Balkán hadszíntér

Budapest, június 8. A „Torontai” eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Berlin, június 8.

A nagy főhadiszállás jelentő:

Balkán-hadszíntér:

A Deiran-tó melletti egyes helyiségekre elengedő repülőgépek minden eredmény nélkül bombákat vetettek.

A Vöröskereszt torontái ki-tüntetettjei.

Az ezüst és bronz díszérmék.

Ezüst díszérmét kapták:
 dr. Ferenczi Ignác vör. ker. főkegy-
 leti elnöknek,
 Filkovic Boldizsár vármegyei vör.
 ker. választmányi titkárnak,
 Gaesal János vör. ker. főkegyleti el-
 nöknek,
 Gelsing Gyula vör. ker. főkegyleti
 elnöknek,
 dr. Grünwald Adolf kórházi orvosnak,
 Hadfy Károlyné vör. ker. főkegyleti
 alelnöknek,
 Helfricht Miksa állatorvosnak,
 Hofbauer Endre vör. ker. főkegyleti
 pénztárosnak,
 Janick Hugoné kórházi fehérenemü-
 gondozónak,
 Kern Mátyás kórházi gondnoknak,
 Kirits Simonnének,
 Klein Mária Alexandra zárdafőnök-
 nőnek,
 Kollarits Gábor gyógyszerésznek,
 Lemle Rezső vör. ker. főkegyleti tit-
 kárnak,
 Lind Gyula vör. ker. főkegyleti pénz-
 tárosnak,
 Mady Jenő kórházi gondnoknak,
 dr. Milassin Kálmán kórházi élel-
 mezési vezetőnek,
 Moricz Henrik kórházi gazdasági ve-
 zetőnek,
 dr. Öhler Ágost kórházi orvosnak,
 dr. Pethő Sándor kórházi orvosnak,
 dr. Reitter Imre ügyvédnek,
 Sauer Mátyásné kórházvezetőnőnek,
 Solymos Elemérné kórházfenntar-
 tónak,
 dr. Somogyi Sándor kórházi orvosnak,
 Schlesinger Izidorné vör. ker. főke-
 gyleti alelnöknek,
 Schwarez Péter kórházi ellenőrnek,
 Straub István kórházi ellenőrnek,
 Szabóky Károly kir. iparfelügye-
 lőnek,
 dr. Szentirmay József kórházi or-
 vosnak,
 dr. Tauffer Béla városi vör. ker. vá-
 lasztmányi titkárnak,
 Unterreiner szül. Kräuter Erzsébet
 vör. ker. főkegyleti alelnöknek,
 Wadler Nándorné vör. ker. főkegy-
 leti társelnöknek,
 Wiszt Ferencné kórházi gazdasági
 vezetőnek,
 Zappe Ferenc kórházi gazdasági se-
 gédnek,
 Lupp Kazimira rendház főnöknő-
 jének,
 Mesterovits Pálné vör. ker. főkegyleti
 elnöknek,
 Moritz Henrikné vör. ker. főkegyleti
 társelnöknek,
 Notny János Máv. főellenőrnek,
 Ökrös József vör. ker. főkegyleti
 titkárnak,
 özv. Pulay Románé vör. ker. főke-
 gyleti elnöknek,
 Reitter Józsefné kórházi fehérenemü-
 ellenőrnek,
 Simonsich Gézané kórházi elnöknek,
 Schmidt Ferenc vör. ker. főkegyleti
 titkárnak,
 Schütz József vör. ker. főkegyleti
 pénztárnoknak,
 Stanciu Livia kórházi ellenőrnek,
 Steinitzer Géza vör. ker. főkegy-
 leti pénztárnoknak,
 Szávits Sándor takarékpénztári pénz-
 tárosnak,
 Szmederevác Szyetiszláv vör. ker.
 főkegyleti gondnoknak,
 Thöresz Jakab kórházvezetőnek,

Vogel Jánosné vör. ker. főkegyleti
 társelnöknek,
 Weiser Karola iskolai igazgatónőnek,
 Wis Ferenc kórházi gazdaságveze-
 tőnek,
 Wischet Péterné kórházi háztartási
 vezetőnek,
 Zappe Ferencné kórházi élelmezési
 felügyelőnek,
 Kneip Miklós,
 Lakatos János,
 Lung Mihály,
 Steiner Birger,
 Thürjung Henrik,
 Wirsz Márton önkéntes ápolónak.
 A fenti kézirat azonos szövegű kézirat-
 tal a Vöröskereszt hadiékítményes

bronzérmét

kaptak a következők:

Bachmann Anna,
 Büchler Bagda,
 özv. Green Sándorné,
 Hellberg Magda,
 Soffke Aranka,
 Schütt Krisztina,
 Soffke Jolán önkéntes ápolónőnek,
 Battyik Etel,
 Benuczy Vincéné ápolónőnek,
 Bajna Auxencia,
 Bruckner Macedonia,
 Mária Ervina,
 Halász Maura,
 Kalán Kalazancia,
 Legisa Miletia,

Sovine Leokádia,
 Stammer Lunigardisz,
 Stefko Elvira,
 Mária Winfrieda betegápoló irg. nő-
 véreknek,
 Agócs Sándorné kórházi élelmezési
 vezetőnek,
 özv. Belovay Mihályné kórházi élel-
 mezési vezetőnek,
 Csik Jánosné kórházi élelmezési ve-
 zetőnek,
 özv. Engel Alajosné kórházi élelmezési
 vezetőnek,
 Kraus Jakabné kórházi élelmezési
 vezetőnek,
 Perisits Józsa kórházi élelmezési
 vezetőnek,
 Schuld Fülöp kórházi díjnoknak,
 Szeley Mihály vm. irodatisztnak,
 Szilágyi Bálint önk. ápolónak,
 Weber Lajosné kórházi élelmezési ve-
 zetőnek,
 Atymov Kality Szilvákó ápolónak,
 özv. Brém Mária szakácsnőnek,
 Dániel Adám kórházi gazdának,
 Mária Elementrudis nővér, kórházi
 konyhavezetőnek,
 Kovacev Zsiva ápolónak,
 Kreutzer György birtokosnak,
 Pajor Irén kórházi fehérenemükezdő-
 nőnek,
 Sáb Arnold kereskedőnek,
 Stagelschmidt József önk. tüzoltó ór-
 parancsnoknak,
 Tullies Anna kórházi szakácsnőnek.

A Torontálvármegyei Közművelődési Egyesület háborus kulturmunkája.

— Az egyesület beszámolója elmúlt évi tevékenységéről. —

III.

A nagybecskereki könyvtár és olvasóhelyiség a háboruban.

Egyesületünk egyik legmélyrehatóbb kulturális jelentőségű intézménye: *nagybecskereki ingyenes közkönyvtárunk és olvasóhelyiségünk* a most folyó háboruban egyre fokozottabb hatást és eredményt mutat. Olvasóhelyiségünket az elmúlt évben jóval többen látogatták, mint bármely évben s könyvtári forgalmunk még soha sem volt olyan méretű, mint a háboru alatt, nevezetesen pedig a mostani háborus esztendőben. Uglátszik könyvtárunk a kulturális szükségletek kielégítésén kívül az itthonmaradottaknak vigasztalásul, üdülést is szolgált, ami kétségtelenül jó hatással volt az itthonmaradottak lelkiállapotára, nyugalmukat megővta s kedélyüket fölfrissítette, a gondokat enyhítette. Könyvtárunk emellett nemcsak az itthonmaradottakat s a harcokban családjait szolgált, de a sebesülteknek és a kórházaknak is rendelkezésére állott. Adtunk a sebesülteknek olvasnivalót s használt folyóiratunkat is kiosztottuk a sebesülteknek, azonkívül a hátraérre is küldtünk katonáinknak több mint ezer példányban képes folyóiratokat részben a sajtóhadiszállás, részben a Vöröskereszt budapesti könyvosztálya útján.

Olvasóhelyiségünk látogatását s könyvtárunk közönségét az elmúlt háborus évben egész más elemek képezték, mint a többi esztendőben. A látogatóknak és az olvasóknak mintegy háromnegyedrészé ugyanis nő volt, a társadalom minden rétegéből, tehát a hadba vonultak családtagjai vették igénybe könyvtárunk szellemi segítségét. A negyed-részt az itthon dolgozó munkások, de főleg a még katonasorban nem levő ifjuság, iparos- és kereskedőtanoncok és munkásifjak tették ki. Az előbbi eszten-

dőkhöz mérten igen tekintélyes számban látogatták olvasóhelyiségünket s olvasták könyveinket nem magyar ajkúak is, úgy, hogy könyvtárunk magyarosítási szempontból is hatással működött. Eppen erre való tekintettel könyvtárunkunk szaporításánál az elmúlt évben a könyvv. jó szépirodalmi könyvekre fektettük a főszűlyt, mert olvasóinknak ez a réteg, de még a többi olvasók is csaknem kizárólag a szépirodalmi könyveket keresték. Ez a rendszer is szolgálja a magasabb művelődést, mert a néppel a könyvet, az olvasmányokat megszerettedi, az olvasásra rászoktatja s a további művelődésre, tanulásra, ismereteinek kibővítésére is serkenti. Azonkívül fontos szempont egy nemzetiségi városban az, hogy bármilyen csak minél több magyar könyvet olvassanak s minél több magyar írás, magyar szó kerüljön ki a nép közé.

Olvasóhelyiségünk látogatóinak száma működésének jellemzésére szolgáljanak az alábbi statisztikai adatok az elmúlt évről:

Olvasóhelyiségünk látogatóinak száma a múlt évi május elsejétől a következő volt: 1915 május hóban 454, június 398, július 442, augusztus 488, szeptember 391, október 472, november 434, december 458, 1916 január hóban 509, február 538, március 466, április 480, vagyis összesen 5330, tehát a tavalyinál háromszázzal több.

Még fokozottabb arányban növekedett a könyvforgalom. A helyiségben tartott folyóiratokon kívül a térítvényen olvasásra kiadott könyvek száma a lefolyt évben 15.697 kötet volt, vagyis három-ezernél több könyvet olvastak az idén, mint tavaly. (Tavaly 12.448 kötet könyvet olvastak.) A helyiségben elhelyezett könyvnaplóból az olvasók bejegyzései alapján most is azt látjuk, hogy olvasottság tekintetében az elmúlt évben is túlnyomó

részben a szépirodalmi munkák vezettek s csak kisebb mértékben olvastak tudományos, földrajzi, történelmi és utleirő munkákat, leginkább az ifjúság sorából, ami eléggé örvendetes jelenség. Köteményekből csak Petőfi összes költeményeit forgatták, azonkívül egynéhányszor Arany János munkái voltak az olvasóknál.

Könyvtárunk a lefolyt évben 312 művel gyarapodott 410 kötetben és pedig 151 vásárolt művel 240 kötetben, 161 ajándék-művel 170 kötetben, úgy, hogy könyvtárunk jelenlegi állománya 2788 kötet. Olvasóhelyiségünk főtartására, házbérré, lapokra, fűtésre, apróbb felszerelési költségekre, felügyelői díjazásra, valamint a könyvtárra több mint 2000 koronát fordítottunk. A helyiség világítását Nagybecskerek város szolgáltatta ingyen, amiért háas köszönetünket tolmácsoljuk.

Könyvtárunkat Jeszenszky Nándor ág. ev. lelkész, mint évek hosszú sora óta, úgy az elmúlt esztendőben is változatlan odaadással, önzetlenül, buzgalommal vezette s a mi háálánkhoz az idén csatlakozik a Muzeumok és Könyvtárak Országos Tanácsának az elismerése is, amelyet a Tanács Wlassics Gyula elnöklésével tartott f. évi január havi ülésén határozatilag kifejezett s Jeszenszky Nándort elismerő okmányokkal s a Tanács százkoronás könyvtári jutalomdíjával tüntette ki.

Olvasóhelyiségünkkel szolgáltuk a háborús népoktatást is, amennyiben az egyik szobát átengedtük a *nagybecskereki állami kiegészítő iskola* céljaira, amelynek ezzel lehetővé tettük, hogy az oktatást a háború folyamán zavartalanul folytathassa.

Könyvtárunk gyarapítására és főtartására az elmúlt évben is tetemes összeget fordítottunk s ebben a Muzeumok és Könyvtárak Országos Tanácsának javaslatára a vallás- és közoktatási miniszter ur 400 korona államsegéllyel támogatott bennünket.

A gyermektanulmányi szakosztály. — A rabok oktatása.

Gyermektanulmányi szakosztályunkat, amely Grézló János kir. tanfelügyelő aligazgatónk elnöklése alatt országos figyelmet keltő buzgalommal és eredménnyel működött eddig, az elmúlt évben a háború megbénította munkásságában s nagyobb szabású tevékenységét nem fejthetett ki. Szakosztályunk munkája a háborúnak a gyermekekre való hatására vonatkozó adatgyűjtésre szorított. Azonkívül elhatároztuk, hogy a Magyar Gyermektanulmányi Társaság támogatásával kiadjuk Büchler Hugónak, a nagybecskereki áll. el. kiegészítő iskola igazgatójának egyesületünk pályadíját nyert az „Egyéni nevelés és oktatás” című munkáját.

A *rabok oktatása,* amely eddig munkásságunknak egyik szép hajtsa volt, a háború alatt az igazságügyi kormány rendelkezése folytán a letartóztatottak minimális száma miatt szünetelt.

(Folytatjuk.)

HIREK

— **Házasság.** Dr. Thurzay Károly szombaton délután 7 órakor tartja esküvőjét Weiserschan Ilonka urleánnyal a nagybecskereki róm. kath. plébánia-templomban.

Ez alkalommal dr. Steiner Emil kir. ítélőtáblai tanácsjegyző Beethoven „Könyörgés” című áriáját (Op. 48. sz.) fogja énekelni.

— **Hősök sirja.** Az a munka, melyet a katonai parancsnokságok keretében alakított sirlégyelőségek és a Háboruban Feldült Tűzhelyeket Ujrafelépítő Országos bizottság a magyar földön elesett és magyar földben eltemetett magyar-osztrák és német katonák tetemeinek méltó elhelyezésére együttesen vállaltak, serényen folyik. Hőseink hamvait az elszórt sírokból összegyűjtik és a harcterek közelébe eső nagyobb községek határában katonai sirkerteket létesítenek, ahol az utókor kegyelete fog öröködni a hazájukért életüket áldozó fiaink felett. A katonai sirlégyelőségeknek, amelyek erre a munkára vállalkoztak, még csak igen kevés esetben volt alkalmuk igénybe venni az országos

bizottság közbenjárását abból a célból, hogy a létesítendő katonai sirkertek dolgában érdekelt községektől elvárható legyen a kegyelet munkájában való megfelelő részvétel. A legtöbb szóban forgó város minden különösebb közbenjárás és felszólítás nélkül, igaz magyar szível felajánlja nemesak azt, amit tőle kívánnak, hanem még azonfelül is szívesen vállal magára további terheket, csak hogy a határában létesülő hősi sirkert méltó módon hrdesse a város háláját és kegyeletét. Gyönyörű példát szolgáltatott erre Szatmár-Németi szabad kir. város, mely a kassai katonai parancsnokság keretében létesült katonai sirlégyelőségek katonai temető céljaira díjtalanul engedett át egy 3 kat. holdnyi értékes területet. A város továbbá kötelezettséget vállalt arra, hogy a sirkert fenntartásához és díszítéséhez szükséges anyagokat, homokot, kavicsot, eszterjéket, díszakat stb. mindenkori díjtalanul boesátja a katonai sirlégyelőség rendelkezésére. Kijelentette továbbá a város, hogy ebben a temetőben Halottak napján Szatmár-Németi hatósága fog gondoskodni a sírok kivilágításáról, az ez alkamakkor tartandó gyászünnepélyeket pedig egy lelkészből s a városi hatóság tagjaiból álló bizottság rendezi. Minthogy pedig a temető a város belterületétől kb. 2 km. távolságra fekszik tervbe van véve egy megfelelő hozzájáró sétaút készítése, hogy a kegyeletnek áldozni kívánók könnyen megközelíthessék. Szatmár-Németi város továbbá közpéterén díszes emlékoszlopot fog állítani, melyről a városnak a katonai sirlégyelőséghez intézett átirata azt mondja, hogy méltó lesz a hősök emlékéhez. Hozzá lehet tenni, hogy a siremlék méltó lesz ahhoz a városhoz is, mely áldozatkészségében nem ismer határt, amikor azoknak az emlékérről van szó, akik életüket Magyarország határainak védelmében a magyar nemzet fennállásáért küzdve vesztették el.

— **A jótékony gyermekelőadás.** A Messinger intézet növendékeinek jótékony előadását ma este és még junius 13-ikán megisméltik. A junius 13-iki előadás rendes színházi helyérek mellett lesz s jegyeket erre az előadásra már lehet váltani Mangold könyvkereskedésében.

— **Medárd.** Medárd is az időjelző szentek közül való s a gazdák Medárd napján mindig aggodalommal kémlelik az eget, mert ha Medárd napján esik az eső, akkor negyven napig nem zárulnak be az ég esatornái. Már pedig ez ilyenkor buzaérés idején, aratás előtt nagy esapás, mert megdönti a vetést s elrontja az aratást. Tegnapi volt Medárd napja s ha a hagyomány igaz van, akkor az idén nem kell tartanunk a vizes esapástól, mert tegnap egész nap végig kéklő ég mosolygott és lángoló nap tüzött le reánk. Legyen tehát a hagyomány szerint.

— **A farkasdiak jótékonyasága.** Farkasd község lakossága nemes érzéssel áldozott a hadijótékonyaság oltárán. A község lakosai ugyanis a beszolgáltatott résztárgyak megváltási árát 880 koronát Antalffy Zsiross László községi jegyző közbenjárására hadijótékonyaságra adományozták és pedig úgy, hogy ebből 440 koronát a Dellimanics hadiárvaalapnak, 440 koronát pedig a hadirokkant-alapnak juttattak. Zsiross László községi jegyző az összeget beszolgáltatta szerkesztőségünknek s mi a szép adományt az illetékes helyre juttattuk.

— **Tűz.** A Kőlcsey-utcában a Bäuerlefele házban ma délelőtt a ház egyik gerendája kigyuladt. Mielőtt a tűz nagyobb mérvet ölthetett volna, a gyorsan ott termelt tüzoltóság, eloltotta. A kár így igen csekély.

— **Vöröskereszt-fiók Farkadon.** Farkasd községben, mint lapunknak jelentik, most alakult meg a Vöröskereszt-egylet ottani fiókja Antalffy Zsiross László községi jegyző elnöklésével. Említésre méltó, hogy a községnek mindössze 1900 főnyi lakosságából 300-an léptek az egylet tagjai sorába.

— **Könyvet a harcérre! Küldjünk könyveket, folyóiratokat a harcérre küzdő katonáink részére.** A Torontai megyei Közművelődési Egyesület elküldi.

— **Az orvosok kércíme.** A nagybecskereki orvosi karnak a háború folytán megesapant létszáma, az itthonlevőknek pedig majdnem kivétel nélkül a katonai kórházakban való elfoglaltsága erős korlátokat szab az orvosi magánygyakorlattal szemben. Az ezáltal előállott időhiány, az orvosok fizikai kimerültsége, de még a háborúokozta kocsimizériák a magánygyakorlat szabad folytatását az eddigi megszokott mértékben lehetetlenné teszik. Hogy a betegkezelés mindenki részére hozzáférhető legyen, elsőrendű szükséglet, hogy — eltekintve a halasztást nem tűrő sürgős, kivételes eseteket — a közönség az orvos meghívását mindig reggel 7—1/2 óra között (az időpont az egyes orvosok beosztása szerint változhatik) jelentse be; ha ezt elmulasztotta, joggal nem számíthatni az orvos délelőtti látogatására. A fél 9 és 4 óra között érkezett meghívások rendszerint a délután folyamán nyerhetnek csak elintéztést. Továbbá, hogy a közönség az orvosokat a beteg lakására csak olyankor hívja, ha arra mulhatatlanul szükség van, más esetekben pedig az orvos tanácsát annak lakásán tartott rendelese alatt kérje ki. — *A Torontai Orvos-egyesület.*

— **A Magyarországi Munkások Rokkant- és Nyugdíjgyelete nagybecskereki 88. sz. fiókpenztár évi közgyűlése.** A magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjgyelet nagybecskereki 88. sz. fiókpenztára f. évi junius hó 1-én tartotta meg XIV. évi rendes közgyűlését, amelyen a tagok igen szép számban jelentek meg. Dr. Kuszing János elnök szép szavakban nyitván meg az ülést, ismertette az egyesület háborús működését és a tagokat összetartásra buzdította, azon óhajításnak adott kifejezést, hogy vajha a világháború minél előbb elmúlva, hogy a békes munkálkodás áldásos gyümölesét minél előbb élvezhessük. Nickel István penztárnok ismertette az 1915. évi zárszámadást, amelyet a közgyűlés jóváhagyólag tudomásul vett és a felmentvényt megadta. Nagy Ernő titkár az egyesület 1915. évi működéséről tesz jelentést. Az egylet fizető tagjainak száma 202.226, fiókpenztárak száma 547, segélyezett rokkantak száma (nyugdíjasok) 4001. A törzsvagyon összege 14.246.826 K, külön alapok összege 284.044 K, összvagyon 16.783.264 K. Vagyon-emelkedés 1915. évben 1.618.178 K. Az 1915. évben 4310 új taggal szaporodott az egyleti tagok száma. Tagsági díjakból 3.009.409 K 72 f. folyt be, tehát 280.020 K 17 f-rel több, mint 1914. évben. Az egylet vagyonának tulajnyomó része állami értékpapirokban, pénzüntézetű záloglevelekben van elhelyezve. Az összes értékpapirok névértéke 16.872.734 K, beszerzési ára 15.820.731 K 95 f, kamatjövedelme 1.052.002 K 05 f. Az egylet tulajdonát képező ház értéke 553.500 K, jövedelme 32.274 korona. Mindezeket egybevetve, az egyleti vagyon 16.783.264 korona. Az egyesület 3.111.686 K hadikölcsönt jegyzett összesen. A nagybecskereki 88. számú fiókpenztár tagjainak száma 571, különalapja 1071.42 K, amelyből 1000 K hadikölcsönt jegyzet, ezenkívül az oroszultva kárpáti falvak felépítéséhez adományával hozzájárult. Tagdíjakból beszállított a központba az 1915. évben 8429 koronát. Rokkant segélyt élvező (nyugdíjas) tagjainak száma Nagybecskereken 15, akik egyenként és évenként 600—650 koronát kapnak, ezeknek évi kiadása 9000 koronát tesz ki. Minden iparos, kereskedő, munkás és munkásnő, valamint háztartást végző férjes nők, napi,

EGYETLEN CIKK,

mely több mint 10 év óta nem drágult meg: a való

Yes-szappan

Ára 1 korona 50 fillér.

Legtökéletesebb és legkellencesebb illatu pipere-szappan, mely minden háztartásban nélkülözhetetlen. — YES PUDER 1, 3, 5 korona dobozonként, — YES KRÉM 3 korona téglékenként,

Mindenütt kapható!

Magyarországi főraktár:

ERÉNYI BÉLA Dinaa gyógyszeriára
Budapest, Károly körút 5

havi fizetéssel bíró egyéb alkalmazottak kötelessége, hogy esekély heti 30, 34 és 40 filléres befizetéssel öregségére, akkorára megélhetését biztosítsa, hogy ne kelljen a rokkant és akkorba jutó emberiségnek a könyörület adományából magukat tengetni. Beiratkozni lehet minden hó 1-sejét és 15-ikét követő vasárnap délután 2—5 óráig az „Ellmer“-féle vendéglőben levő egyesületi helyiségben (Melenczei-utca), ahol ezen időben befizetések is tartanak.

Tündérest a színházban.

Gyermekek jótékonyága rokkantjainknak

Nagybecskereké, jun. 9.

Öreg, kopott színházunk bizony ritkán lát annyi színt, annyi bájt, annyi szépséget és fehérséget, mint ami szerdán este tündökölt le viharvert színpadjáról. Szinte remeghettek az ócska színpad falak a leányzavak melegétől s a rozoga padló gyönyörűségétől átitatva tartotta hátát az apró lábacskáknak, fehér cipelőknek.

A háboru vérviharában fehér angyalszárnyak suhantak körülöttünk, lágyan, édesen cirógatva bennünket s néhány órára elfelejtettünk mindent ebből a rettenetes világból s benn voltunk a tündérország kellős közepében, aranyvirágu kertek jászmin lugaiban, ragyogó leányszemek gyémántosan csillogó szelid tüzeiben.

Angyalszárnyakból tépett tollal lehetne csak igazán írni erről a szépséges estéről, amelyet a Messinger-féle leánynevelőintézet növendékei adtak, hogy bárszonyos kacsóikkal odavonzzák a közönség aranyát, ezüstjét, garasait a színházba szegény vitéz rokkantjaink javára.

Kilenc óra felé megelevenedik előttünk a színpadon a mesevilág, gyermekkorunk álma: a Hamupipőke szívekbe markoló meséje, amelyet nem lehet elég-szer elmesélni s amely mindannyiszor örök új marad.

Fölvonul előttünk egymásután a szépséges leányszerű éppen úgy mint a mesében. A kedves, bájos hamupipőke: Stumpf Mici, aki mesét játszik és valósággal énekel csillogó finom hangon. Azután a gonosz mostoha: Lenhardt Ilonka és a mostohatestvérek: Hacker Berta meg Doleschall Elza, akik bizonyára csak a mesében olyan gonoszok és gőgösek. És jön a szépséges tündér: Karattur Margit, majd pedig a legszépségesebb dali herceg: Wégling Irén.

És jön a többi káprázatos szép: az apródok, a tündérek, a kis galambok, a csillogó, ragyogó táncok. Nem győzünk betelni a nézésükkel.

A Hamupipőke káprázatait követi azután gyermekálmaink másik bűbajos meséje: A csipkerózsika s megelevenítik előttünk a mesét Szántó Margit a Csipkerózsika és Stumpf Mici a herceg. És a többi apróságok: a tündérek, a vadászok, a méhek, a kakuk, a bagoly, a cinege, akik mind gyönyörűek és elragadóak, mert fiatalok, gyermekek és leányok.

Mind ez persze amit itt így leírunk, csak száraz modern tudósítás. Angyal-tollunk nincsen s a fekete folyadék az acéltollból nem tudja azt a színt, ragyogást, bájt megfesteni. Ne haragudjanak érte.

Mindenki csak dicséretet érdemel, aki a tündérestén szerepelt s a mesetudósítást végül hirdással kell formálni, hogy fölsorolhassuk, kik szerepeltek a tündérestén s kik varázoltak bennünket néhány órára a tündérországba. Így megyünk át azután a valóságba, amely a mesének a kiegészítő része.

A szépséges estén a főbb szereplőkön kívül közreműködtek tehát:

Apródok: Deutsch Zsigi, Hajduska Ninus, Groszmann Elza, Messinger Janka, Pollák Vali.

Tündérek: Putz Mártha, Steiner Alice, Bárány Böske, Csörföly Vilma.

Galambok: Benke Margit, Láng Maca, Várady Piroška, Bárány Mártha, Perlész Anniko, Nagy Ilonka, Ofner Klárka, Edenburg Piroška, Havas Irénke, Jovánovits Zsófia, Szöllösy Erzsike, Garay Bella.

A virágfüzértáncban: Reimholz Mici, Sohn Malvin, Krämer Aranka, Lenárt Kató, Werner Renée, Frank Zorka, Nagy Aranka, Spitzer Malvin, Szász Erzsike és Manci, Marganovics Piada, Török Juliska, Traub Boriska, Borbély Ilonka, Kristmann Éva, Szalaváry Ilonka, Borbély Ágnes és Vera, Schwemlein Margit, Schreiber Jolán, Pártos Ilonka, Eek Margit, Szehr Cornelia, Krivácsi Olga.

Gavotte: Stumpf Micike és Wégling Irén.
Matróztánc: Edenburg Ilonka, Reitter Margit, Krausz Rózsika, László Piroška, Frisch Ilonka, Weinstein Blanka, Ney Vilma, Braun Lily, Pillis Juliska, Redlich Klári, Eibenschütz Ilus, Stein Eszti.

Legyezőtánc: Czenger Irén, Lowieser Magda, Markovits Annus, Riszties Olga, Bajor Piroška, Lázár Ottika, Klein Edith, Burglechner Margit.

Néger-tánc: Steiner Edith és Rubin Böske.

Spanyoltánc: Floth Erzsike, Nagy Piroška, Grünwald Magda, Steiner Lily.

Pavane: Staresevics Erzsike, Nagy Teca, Sabarich Elza, Traub Jolán, Kiss Piroška, Bartha Ilus, Ramer Böske, Aranitzky Mariska.

Palotás: Singer Margit és Erzsike, Mesterovits Ilke, Nagy Deziré, Bárány Mariska és Magda, Hubert Lenke, Davidovits Magda, Reimholz Nelli, Jovánovits Rózsika, Dömötör Klári, Doleschall Olga.

Magyar szülő: Végh Annikó.

A Csipkerózsikánál:

Tündérek: Hacker Berta, Ország Renée, Floth Erzsike, Staresevics Erzsike, Czenger Irén, Kiss Piroška, Sabarich Elza, Grünwald Magda, Wégling Irén, Elekes Erzsike, Majorffy Erzsike, König Margit, Lenhardt Ilonka.

Vadászok: Doleschall Elza, Karattur Margit, Kovács Tilike, Singer Margitka, Markovits Annuska, Doleschall Olga, Sohn Malvin, Bárány Mariska, Mesterovits Ilke, Reimholz Mici, Macher Irén, Riszties Ilonka.

Méhek: Akos Lily és Lusy, Havas Margitka, Milytyev Darinka, Chiroy Szilvia, Klein Margit, Klein Erzsike, Braun Boriska, Reimann Böske, Schmidt Mariska, Kassovitz Gertrude, Spitzer Bella.

Kakuk: Markovits Annus, Bagoly: Singer Margitka, Cinege: Riszties Ilonka, Kovács Tillike.

A fátálytáncban: Steiner Edith, Fleiner Kató, Braun Boris, Hatz Ella, Bárány Böske, Bundy Luizi, Hönigesz Marietta, Akos Lily és Lusy.

A harangtáncban: Nagy Teca és Piri, Steiner Lily és Edith, Végh Anniko, Grosz Csibi, Bartha Ilus, Traub Jolán, Davidovits Manci, Macher Elza, Pavlov Verica, Wégling Aranka, Szubits Ibolyka, Hlatky Margit, Bender Annus, Riszties Olga.

Mindenki szép, mindenki egyszerű volt s igazán áldozatot is hoztak a leányok, az apróságok, amikor fél 9 órától éjfélutáni fél óráig gyönyörködtek bennünket. Hogy pedig ezt a sok szépséget így egyjével hozták a hadijótékonyág javára, megérdemlik a dicséretet érte: először maga az intézet kiváló igazgatónője, Messinger Karolin, azután Bárány Béla tanár a pazar és izléses rendezésért, betanításért, Obruca Rudolf, a 12. gy-ezred kitűnő karnagya a muzsika minden ízében kifejező hangszerelésért, Keszler Lajos táncmester a táncok betanításáért és a katonai zenekar a szabatos játékért. Ez a mese és a valóság együtt.

**Körülbelül
45 darab új
gyermeknadrág, ka-
bát és mellény**

vehető árverésen 1916. június 14-én.
Közlebbi információt ad **Dr. Anuica
Aurél** ügyvéd Nagybecskereken, József
főherceg utca 6 szám alatt

(1019-3.1)

LEGUJABB.

— Reggel érkezett távirataink. —

Kitchener és vezérkará- nak halála.

Részletek a Hampshire pusztulásáról.
Kitchener akarja vezetni az orosz
offenzívát — French tábornok lesz
az utódja.

Budapest, jun. 9. A „Torontai“
eredeti távirata. Saját tudósítónk cenzu-
rázott távirata. Rotterdamból sürgönyzik:

Hollandi lapok értesülései szerint, a
„Hampshire“ hajóval Kitcheneren és
főzskarán kívül negyvenhárom tiszt
és 595 főnyi legénység veszett el.

Londonból sürgönyzik:

A Daily News szerint, a Hamp-
shire-en a rendes személyzetet
kívül még háromszázan voltak,
köztük számos olasz tiszt.

Budapest, jun. 9. A „Torontai“
eredeti távirata. Saját tudósítónk cenzu-
rázott távirata. Bukarestből sürgönyzik:

Itteni jól értesült körök szerint,
Kitchener dolgozta ki az új orosz offen-
ziva tervét és azért akart Oroszországba
menni, hogy személyesen ve-
zesse az orosz offenziva vég-
rehajtását.

Budapest, június 9. A „Torontai“
eredeti távirata. Saját tudósítónk cen-
zurázott távirata. Parisból sürgönyzik:

Itteni lapok londoni értesülései sze-
rint, Kitchener utódja a hadügyminisz-
tertségben French tábornok lesz.

A trónörökös gyermekének keresztelője

Budapest, jun. 9. A „Torontai“
eredeti távirata. Saját tudósítónk cen-
zurázott jelentése. Schönbrunnból sür-
gönyzik:

A trónörökös-pár negyedik gyerme-
két tegnap délután keresztelték meg.
A keresztelőn a trónörökös nem volt
jelen, de ott volt a király, továbbá a
keresztapa: a szász király. A kereszt-
elés után a király kézen fogta a trónörö-
kös másfél éves fiát Robert főherceget
s vele együtt elhagyta a termet.

Az orosz cár távirata.

Budapest, jun. 9. A „Torontai“
eredeti távirata. Saját tudósítónk cen-
zurázott távirata. A sajtóhadiszállásról sür-
gönyzik:

A cár táviratot intézett Burszilov
tábornokhoz, amelyben azt mondja, hogy
büszke megelégedéssel szemléli katonái
hőstetteit és dicsérettel ismeri el előha-
ladásukat. Az uristen segítsen — írja —
abban, hogy az ellenséget országunk-
ból kivessük, Meg vagyok győződve, hogy
a harcot az orosz fegyverek dicsőséges
győzelméig végig fogjuk küzdeni.

Érdekes az orosz vezérkar ama
beismerése, hogy egyes ezredek
összes tisztjeiket elvesztet-
ték és hogy több tábornok elesett.

Pénzbeszedő ügynököt

keres elsősorú részvénytársaság
fix fizetés és magas jutalék mellett
Nagybecskerek és vidékére. Ajánla-
taikat adják be fedhetlen előléti
férfiak, nők és rokkant katonák
„Szorgalmas“ jelige alatt e lap
kiadóhivatalába.